

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 562/2022-47

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátskou kanceláriou AŠTARY, s. r. o., Mariánske námestie 29/6, Žilina, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Adam Aštary, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 3 Tos 49/2022 zo 14. júla 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 3 Tos 49/2022 zo 14. júla 2022 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 3 Tos 49/2022 zo 14. júla 2022 **zrušuje a vec v r a c i a** Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Žiline **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **758,53 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto rozhodnutia, jeho zrušenia a vrátenia veci všeobecnému súdu

na ďalšie konanie, formulovania príkazu všeobecnému súdu prepustiť sťažovateľa na slobodu a tiež priznania primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj náhrady trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je pred Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 35 T 85/2020 vedené trestné stíhanie pre zločin krádeže a prečin porušovania domovej slobody, kde bola na sťažovateľa 8. septembra 2020 podaná obžaloba a 11. apríla 2022 bol vydaný príkaz na zatknutie a Európsky zatýkací rozkaz, na základe ktorého bol sťažovateľ 10. mája 2022 zadržaný v Českej republike a 8. júna 2022 vydaný do Slovenskej republiky. Uznesením okresného súdu č. k. 35 T 85/2020 z 9. júna 2022 (ďalej len „prvostupňové väzobné rozhodnutie“) bol sťažovateľ podľa § 494 ods. 2 Trestného poriadku vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pričom väzba sťažovateľa nebola nahradená alternatívnym opatrením podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. O jeho sťažnosti rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 3 Tos 49/2022 zo 14. júla 2022 (ďalej len „namietané uznesenie“) tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú a tiež zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby alternatívnym opatrením.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že sa krajský súd vo svojom rozhodnutí dostatočne nevysporiadal s jeho relevantnými sťažnostnými námietkami a prezentované závery rozhodnutia krajského súdu tak hodnotí ako svojvoľné a arbitrárne.

4. Sťažovateľ v prvom rade namieta, že o jeho väzbe rozhodoval službukonajúci sudca, nie zákonný sudca, ktorým je procesný sudca rozhodujúci o jeho meritórnej trestnej veci. Dôvodí, že aj keď išlo o sudcu určeného rozvrhom práce okresného súdu, je takýto postup porušením jeho práva na zákonného sudcu, keďže podľa vyjadrenia sťažovateľa sú dotknuté ustanovenia rozvrhu práce v rozpore s § 73 ods. 6 Trestného poriadku (podľa ktorého o väzbe zatknutého obvineného rozhoduje predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie) v spojení s § 10 ods. 3 Trestného poriadku a tiež s § 27 ods. 2 vykonávacej vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov. Svoje stanovisko zdôvodňuje aj poukazom na judikatúru všeobecných súdov. Podľa jeho názoru predmetná námietka nebola zo strany krajského súdu náležite zodpovedaná.

5. Sťažovateľ v druhom rade dôvodí, že v jeho prípade neboli splnené materiálne podmienky väzby, a to existencia dôvodnej obavy z vyhýbania sa trestnému stíhaniu. Je toho názoru, že neboli splnené zákonné podmienky na vydanie zatýkacieho rozkazu voči jeho osobe, keďže predpoklad na jeho vydanie, a to nemožnosť jeho predvedenia, splnený nebol. Na tomto mieste dôvodí, že pred vydaním zatýkacieho rozkazu zákonný sudca požiadal o jeho predvedenie z adresy trvalého bydliska, o ktorej vedel, že sa na nej sťažovateľ reálne nezdržiava. Zastáva tiež názor, že jeho

prítomnosť na hlavnom pojednávaní nebola nevyhnutná, pričom on sám netrval na osobnej účasti na hlavnom pojednávaní a nežiadal z dôvodu svojej neprítomnosti o jeho odročenie. Ďalej argumentuje, že mal svoju neúčast' na hlavnom pojednávaní určenom na 16. február 2022, ktoré predchádzalo vydaniu zatýkacieho rozkazu, riadne ospravedlniť, keď doručil okresnému súdu lekársku správu zo 16. februára 2022. Nesúhlasí so spochybnením predmetnej lekárskej správy konajúcim súdom, ktorý ju nepovažoval za hodnovernú listinu vzhľadom na absenciu príslušnej pečiatky. Podľa mienky sťažovateľa mal okresný súd pred rozhodnutím o jeho väzbe možnosť overiť si autenticitu listiny výsluchom osoby, ktorá ju mala vystaviť, a predovšetkým mal sťažovateľa ako osobu bez právnického vzdelania na vytýkané nedostatky vopred upozorniť, čo sa podľa sťažovateľa nestalo. Považuje na tomto mieste za rozpornú argumentáciu krajského súdu, ktorý dotknutú lekársku správu síce nespochybnil, avšak vzhľadom na skutočnosť, že podľa jej obsahu mal podpísať tzv. reverz a opustiť na vlastné riziko nemocničné zariadenie, neuznal existenciu vážnych dôvodov daných nepriaznivým zdravotným stavom, ktorý mal brániť sťažovateľovi v jeho účasti na hlavnom pojednávaní. Ďalej argumentuje, že náležite ospravedlnil aj svoju druhú neúčast' na hlavnom pojednávaní určenom na 6. apríl 2022, kde dôvodom bola podľa jeho vyjadrenia objektívna, vopred nepredvídateľná prekážka, a to porucha vozidla, ktorým sa prepravoval v deň hlavného pojednávania z Rakúskej republiky na územie Slovenska. Vyjadrenie krajského súdu, ktorý nepovažoval argumenty sťažovateľa a priložené listiny za dostatočne presvedčivé a opodstatňujúce záver, že sa nemohol dostať na hlavné pojednávanie z vážnych dôvodov, hodnotí sťažovateľ ako nedostatočné. Rovnako považuje za nedostatočne odôvodnený aj záver krajského súdu o nemožnosti náhrady jeho väzby alternatívnymi opatreniami.

III.

Vyjadrenia krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie krajského súdu

6. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 562/2022-27 z 30. novembra 2022 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu. V súvislosti s vecným prerokovaním ústavnej sťažnosti vyzval ústavný súd 7. decembra 2022 predsedníčku krajského súdu na vyjadrenie sa k vecnej stránke ústavnej sťažnosti.

7. Na výzvu ústavného súdu reagovala predsedníčka krajského súdu podaním č. k. Spr 392/2022 z 15. decembra 2022, v ktorom poukázala na stanovisko predsedníčky vo veci sťažovateľa konajúceho senátu krajského súdu a vyhodnotila ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú. V predmetnom stanovisku vo veci konajúceho senátu vyjadrila názor, že v konaní pred krajským súdom rozhodoval senát krajského súdu čestne, poctivo a s najlepším vedomím a svedomím, pričom nedošlo k porušeniu „základného práva obvineného podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“. Svoje stanovisko predsedníčka dotknutého senátu podporila poukazom na odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu, ako aj na rozhodovaciu prax okresného súdu týkajúcu sa rozhodovania o väzbe v súvislosti so zatýkacím rozkazom.

III.2. Replika sťažovateľa

8. Sťažovateľ sa k stanovisku krajského súdu vyjadril podaním doručeným ústavnému súdu 8. februára 2023, pričom v ňom zotrval na dôvodoch podanej ústavnej sťažnosti. V podaní argumentoval, že krajský súd rovnako ako v odôvodnení namietaného uznesenia ani v tomto svojom stanovisku sťažnostné námietky sťažovateľa vôbec nezodpovedal. Poznamenal, že rozhodovaniu krajského súdu nevytýkal nečestné úmysly, čestnosť pri rozhodovaní však podľa neho nie je postačujúca pre konštatovanie zlučiteľnosti namietaného uznesenia krajského súdu s označenými článkami ústavy a dohovoru. Opätovne argumentuje, že postup určenia zákonného sudcu v jeho veci, aj keď išlo o postup v zmysle rozvrhu práce, predstavoval postup *contra legem*, keďže išlo o určenie osoby zákonného sudcu v rozpore s postupom predpokladaným právnymi predpismi. Poukázal aj na konkrétne rozhodnutie samotného krajského súdu (uznesenie č. k. 1 Tost 85/2008 zo 17. septembra 2008), v ktorom tento v minulosti judikoval, že podľa tretej časti Trestného poriadku nemôže o väzbe zatknutého obvineného rozhodovať sudca ako sudca pre prípravné konanie, pretože jeho procesná jurisdikcia vymedzená § 10 ods. 3 Trestného poriadku končí podaním obžaloby. Napokon dôvodil, že ani v rámci vedeného trestného konania a ani v ústavnej sťažnosti nespochybnil samotnú dôvodnosť vedeného trestného stíhania, tá však nie je podľa neho postačujúcou na to, aby mohol byť vzatý do väzby. Sťažovateľ v závere svojho vyjadrenia takisto ústavnému súdu oznámil, že bol medzi časom z väzby prepustený na základe uznesenia krajského súdu č. k. 3 To 75/2022 z 10. novembra 2022 z dôvodu faktickej konzumpcie právoplatne mu uloženého trestu odňatia slobody predošlým výkonom trestu a výkonom väzby, a preto v časti petitu ústavnej sťažnosti, v ktorej žiadal o formulovanie príkazu všeobecnému súdu prepustiť ho z väzby, na svojom návrhu netrvá.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Podstatou obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie o porušení jeho práv v rámci rozhodovania o jeho väzbe po vydaní zatýkacieho rozkazu, kde toto svoje tvrdenie podporuje sťažovateľ argumentáciou, v ktorej podrobne dôvodí, že sudca, ktorý rozhodol o jeho vzatí do väzby, nebol zákonným sudcom v zmysle relevantných právnych predpisov, a tiež argumentáciou o nedostatočnom odôvodnení namietaného uznesenia krajského súdu, ktorý podľa názoru sťažovateľa nezodpovedal náležite relevantné otázky formulované sťažovateľom v jeho sťažnosti, jednak nastolenú otázku zákonného sudcu, ako aj otázku danosti konkrétnych dôvodov na útekovú väzbu sťažovateľa.

11. Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolani podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09, III. ÚS 212/2011). Pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva.

12. Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo prinajmenšom za účelový. Toto základné právo je konkretizované v procesných kódexoch (pre posudzovaný prípad v Trestnom poriadku) a v predpisoch upravujúcich organizáciu súdnictva a postavenie sudcov. K týmto kritériám treba priradiť v prvom rade vecnú, funkčnú a miestnu príslušnosť súdov. Potom nasleduje obsadenie súdu, ktoré je v procesných poriadkoch a v zákone o súdoch vymedzené od samosudcu až po rozmanité rozhodovacie útvary (senáty) zložené z troch a viacerých sudcov. Na to nadväzuje zásada pridelovania vecí jednotlivým sudcom alebo senátom v súlade s pravidlami obsiahnutými v rozvrhu práce a spôsobom, ktorý určuje zákon (IV. ÚS 116/2011, III. ÚS 62/2015).

13. Sťažovateľom namietaný čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe. V základnom práve podľa čl. 17 je inkorporovaná aj osobitná procesná záruka, aby vo veci osobnej slobody, teda pri rozhodnutí o väzbe rozhodoval zákonný sudca. Právo na zákonného a nestranného sudcu teda treba považovať za súčasť čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v prípadoch, keď súd rozhoduje o väzbe (m. m. III. ÚS 796/2016, III. ÚS 211/2018). Obdobný záver platí aj v prípade sťažovateľom namietaného práva na slobodu a bezpečnosť garantovaného čl. 5 dohovoru.

14. Ústavný súd v neposlednom rade poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej k porušeniu práva na zákonného sudcu dôjde, ak bude tento určený buď v rozpore s rozvrhom práce alebo síce v súlade s ním, ale na základe takého jeho ustanovenia (pravidla), ktoré odporuje zákonu (I. ÚS 581/2017, II. ÚS 16/2011, III. ÚS 91/2018).

15. V odôvodnení namietaného uznesenia sa krajský súd so sťažnostnou námietkou sťažovateľa o nezákonnom sudcovi, ktorý pred okresným súdom prejednal jeho väzbu, vysporiadal stručnou argumentáciou, v ktorej uviedol, že po preskúmaní spisového materiálu nemá pochybnosti o tom, že sú aj v súčasnom štádiu splnené všetky formálno-procesné podmienky väzby sťažovateľa

podľa § 72 ods. 2, § 73 ods. 1, 4, 5 a 6 Trestného poriadku, pričom s poukazom na citované ustanovenia Trestného poriadku a rozvrh práce platný na okresnom súde pre rok 2022 je nesporným faktom, že o vzatí sťažovateľa do väzby rozhodol na okresnom súde zákonný sudca [REDACTED].

16. V zmysle príslušnej časti Rozvrhu práce okresného súdu na rok 2022 (časť: Výkon súdnictva; bod 2: Pravidlá určovania zákonného sudcu; písm. C : Spôsob a pravidlá pridelovania vecí; C.4. : Osobitné zapisovanie nových vecí a osobitné postupy v niektorých kanceláriách; Kancelária T, P a C; s. 13) o väzbe obvineného, zatknutého na základe príkazu na zatknutie podľa § 73 ods. 1 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006, na základe európskeho alebo medzinárodného zatýkacieho rozkazu, vydaných po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste iným predsedom senátu, rozhoduje službukonajúci sudca určený rozvrhom práce, ktorému bol obvinený dodaný policajným orgánom, ako samosudca alebo ako predseda senátu. Rozhodnutie o väzbe písomne vyhotoví sudca, ktorý rozhodoval o väzbe. Na všetky ďalšie rozhodnutia súvisiace s väzbou obvineného (žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, o nahradenie väzby písomným sľubom, peňažnou zárukou, dohľadom probačného a mediačného úradníka, zárukou záujmového združenia občanov alebo dôveryhodnej osoby, ďalšie trvanie väzby, zmena dôvodov väzby, zmena alebo zrušenie dohľadu probačného a mediačného úradníka, ak u obvineného bola väzba nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka) je príslušný sudca (ako samosudca alebo v senáte), ktorému bola vec po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste pridelená náhodným výberom ako zákonnému sudcovi.

17. Podľa Rozvrhu pracovnej pohotovosti sudcov a asistentiek okresného súdu na rok 2022, ktorý je prílohou uvedeného rozvrhu práce, bol podľa uvedenej prílohy v relevantnom čase, a to v 23. týždni roku 2022 (od 6. júna 2022 do 13. júna 2022) službukonajúcim sudcom [REDACTED].

18. Z citovaných ustanovení príslušného rozvrhu práce okresného súdu, ako aj z odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu vyplýva, že v sťažovateľovej veci bol sudca, ktorý rozhodol o jeho vzatí do väzby určený v súlade so znením obsahu relevantných častí rozvrhu práce. Ústavný súd však pripomína, tak ako to už bolo v predchádzajúcom bode toho rozhodnutia uvedené, že účel základného práva na zákonného sudcu sa splní, keď o práve občana rozhoduje sudca pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť, za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu, ktorý je oprávnený konať a rozhodovať určitý druh súdnej agendy (II. ÚS 15/96), avšak nejde o rozvrh práce bez ďalšieho, ale rozvrh práce súladný so zákonom a nadzákonnými normami. Ústavný súd tak pri posudzovaní otázky, či bolo porušené právo na zákonného sudcu, skúma, či vydaný rozvrh práce zodpovedá zákonu a či vybraný sudca bol určený v súlade s rozvrhom práce v tom rozsahu, v akom je tento v súlade so zákonom.

19. Keďže Trestný poriadok neobsahuje osobitné procesné ustanovenia o postupe rozhodovania v prípade zatknutia obvineného na základe Európskeho zatýkacieho rozkazu, analogicky sa aplikujú ustanovenia § 73 ods. 5 až 7 Trestného poriadku. V prípade sťažovateľa tak zákonnou normou, s ktorou mal byť v príslušnej časti dotknutý rozvrh práce v súlade, je § 73 ods. 6 Trestného poriadku, podľa ktorého o väzbe zatknutého obvineného rozhoduje predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie uznesením.

20. Podľa citovaného ustanovenia Trestného poriadku teda o väzbe zatknutého v štádiu súdneho konania rozhoduje predseda senátu. Podľa § 10 ods. 6 Trestného poriadku predsedom senátu sa na účely tohto zákona rozumie aj samosudca, ak z jednotlivých ustanovení tohto zákona nevyplýva niečo iné. V sťažovateľovom prípade išlo o rozhodovanie o väzbe zatknutého obvineného v štádiu po podaní obžaloby, keď ešte 8. septembra 2020 bola jeho trestná vec pridelená zákonnému sudcovi [REDAKOVANÉ] ako samosudcovi, ktorý po podaní obžaloby, tak ako už bolo uvedené, vydal na sťažovateľa príkaz na zatknutie a Európsky zatýkací rozkaz, na základe ktorého bol sťažovateľ zatknutý. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia bol zákonným sudcom príslušným rozhodovať o väzbe sťažovateľa po jeho zatknutí na základe Európskeho zatýkacieho rozkazu samosudca, ktorému bola po podaní obžaloby trestná vec sťažovateľa ako zákonnému sudcovi pridelená.

21. Znenie citovaného zákonného ustanovenia je celkom jasné a výslovné a je ho teda možné bezprostredne aplikovať bez potreby predchádzajúcej bližšej interpretácie. Napokon rozhodovaciu prax v uvedenej otázke upravuje a potvrdzuje aj judikatúra všeobecných súdov, na ktorú poukazuje vo svojej ústavnej sťažnosti aj samotný sťažovateľ (uznesenie krajského súdu č. k. 1 Tost 85/2008 zo 17. septembra 2008).

22. Je teda celkom zrejmé, že v dotknutej časti nebol rozvrh práce okresného súdu, na základe ktorého bol vybraný sudca pre rozhodovanie o sťažovateľovej väzbe v prvom stupni, súladný s relevantnou zákonnou úpravou. Sudca, ktorý rozhodol o väzbe sťažovateľa, teda nebol zákonným sudcom, pretože bol určený podľa rozvrhu práce, ktorý v aplikovanej časti nezodpovedal relevantnej právnej úprave (§ 73 ods. 6 Trestného poriadku), resp. bol v rozpore s ňou.

23. Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľa, v ktorej namieta nedostatok dôvodov na útekovú väzbu, ktorá bola v jeho prípade rozhodnutiami konajúcich súdov ustálená, je podľa ústavného súdu bezpredmetné posudzovať ústavnú konformnosť namietaného uznesenia z uvedeného hľadiska. Ako už bolo uvedené, nevyhnutným predpokladom a zárukou pre vydanie konformného väzobného rozhodnutia ako výsledku spravodlivého procesu je rozhodovanie väzobnej veci zákonným sudcom, ktorý, tak ako to už bolo konštatované, v sťažovateľovom prípade splnený nebol.

24. Ústavný súd tak po zohľadnení okolností predmetnej veci dospel k záveru, že namietaným uznesením krajského súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa uplatnená voči prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu bez toho, aby sa krajský súd riadne vysporiadal so sťažovateľom uplatnenou relevantnou argumentáciou týkajúcou sa otázky

zákonného sudcu rozhodujúceho o sťažovateľovej väzbe, boli porušené základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

25. Pokiaľ ide o sťažovateľom formulovanú námietku porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru, ústavný súd uvádza, že procesné garancie súdnej kontroly väzby v rámci primárneho rozhodovania o vzatí do väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 dohovoru, nie čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorý je aplikovateľný v nasledujúcich štádiách väzobného rozhodovania (napr. preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, rozhodovanie o predĺžení väzby a rozhodovanie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby). Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi namietaným uznesením krajského súdu vydaným v rámci väzobného konania v primárnej fáze (rozhodovanie o vzatí do väzby) a obsahom hore označeného článku bola sťažovateľom formulovaná námietka porušenia uvedeného článku dohovoru posúdená ako neopodstatnená, preto v uvedenej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

V.

Zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie

26. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti a svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím boli porušené práva alebo slobody, takéto rozhodnutie zruší. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie. V súvislosti s návrhom sťažovateľa na zrušenie namietaného uznesenia a vrátenie veci krajskému súdu na nové konanie dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel, preto namietané uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu), v ktorom je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

VI.

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie ústavnej sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Vzhľadom na okrajový aspekt primeraného finančného zadosťučinenia v okolnostiach posudzovaného prípadu (pozri bod 8) ústavný súd nevidel dôvod na navyšovanie satisfakcie aj finančným zadosťučinením, preto v uvedenej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

VII. Trovy konania

28. Sťažovateľ si uplatnil aj náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastúpením. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Zároveň vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2021, ktorá bola 1 163 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2022. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2022 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky predstavuje sumu 193,83 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušalom 11,63 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 205,46 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2022, za dva úkony právnych služieb (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) predstavuje sumu 410,92 eur. Takisto ústavný súd vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2022, ktorá bola 1 252 eur, keďže išlo aj o úkon právnej služby vykonaný v roku 2023. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2023 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky predstavuje sumu 208,67 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušalom 12,52 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 221,19 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2023 (vyjadrenie k stanovisku všeobecného súdu). Keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty, celková suma za všetky tri úkony právnych služieb bola zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd teda priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 758,53 eur (bod 3 výroku nálezu).

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu